

Jednotný patentový balíček

Atraktivnější Evropa pro
inovace a investory

Jednotný patent

zvýší konkurenceschopnost Evropy tím, že doplní a posílí stávající centralizovaný evropský systém udělování patentů. Spolu s Jednotným patentovým soudem poskytuje uživatelům cenově výhodnou možnost patentové ochrany a řešení sporů v celé Evropě, a stimuluje tak výzkum, vývoj a investice do progresivních technologií. Jedná se o zásadní kroky k realizaci jednotného trhu EU s technologiemi.

Evropský patentový úřad a roztržitý patentový systém po udělení patentu v Evropě

Jako patentový úřad pro Evropu podporuje Evropský patentový úřad (EPÚ) inovace, konkurenceschopnost a hospodářský růst v celé Evropě. Evropský patentový úřad není institucí EU, ale samostatnou mezivládní institucí zřízenou na základě Evropské patentové úmluvy (European Patent Convention, EPC).

Evropský patentový úřad centrálně provádí průzkum a uděluje **evropské patenty** pro 39 smluvních států EPC, které zahrnují nejen všechny členské státy EU, ale i řadu nečlenských států. Vynálezům tak odpadají náklady na souběžné podávání patentových přihlášek u několika národních patentových úřadů a zároveň je zajištěna vysoká kvalita udělených patentů.

Udělený evropský patent však není jednotným právem, nýbrž “svazkem” národních patentů, což znamená, že musí být validován a udržován jednotlivě v každé zemi, ve které má nabýt účinnosti. Tento proces může být zdlouhavý a nákladný, protože může být potřeba přeložit patentové dokumenty do jiných jazyků, musí se platit jednotlivě národní poplatky za validaci a udržovací poplatky a k tomu je třeba přičíst náklady na najímání místních právníků a poskytovatelů služeb v různých zemích.

Tento proces může být zdlouhavý a nákladný, musí se platit poplatky a k tomu se sčítají náklady v různých zemích.

Jednotný patent: jednodušší a širší patentová ochrana za nižší cenu

Jednotný patent tyto nedostatky odstraňuje tím, že vynálezci umožňují jednodušeji a levněji získat jednotnou patentovou ochranu pro celé území členských států EU, které se systému účastní.

Centralizované řízení před udělením patentu u Evropského patentového úřadu je nyní doplněno centralizovaným řízením po udělení patentu: namísto jednotlivých validací evropského patentu v několika státech mohou nyní majitelé získat jednotný patent podáním jediné žádosti u Evropského patentového úřadu. Ten funguje jako jednotné kontaktní místo odpovědné rovněž za centrální správu jednotného patentu a související platby poplatků. Tím se výrazně snižuje administrativní zátěž a náklady s tím spojené. Roztříštěný systém po udělení patentu znamenal placení různých udržovacích poplatků v různých výších a v různých měnách různým národním patentovým úřadům, které mají také různé právní požadavky, zejména pokud jde o lhůty. Namísto toho nyní majitelé jednotných patentů platí EPÚ jediný poplatek za prodloužení platnosti v jednotné měně a v jednotném režimu lhůt a přijatelných způsobech platby. Tím se nejen výrazně zjednodušuje proces, ale také se otevírá

potenciál pro obrovské úspory nákladů, protože majitelé se mohou o veškerou správu po udělení patentu postarat sami.

Žádosti o jednotné patenty jsou navíc zcela bezplatné, což znamená, že se za ně EPÚ neplatí žádné poplatky za podání, průzkum ani zápis. Udržovací poplatek za jednotný patent byl rovněž stanoven ve velmi atraktivní a podnikatelsky příznivé výši: celkové náklady na udržování patentu po dobu prvních deseti let, což je průměrná doba platnosti patentu uděleného Evropským patentovým úřadem, budou nižší než 5 000 EUR.

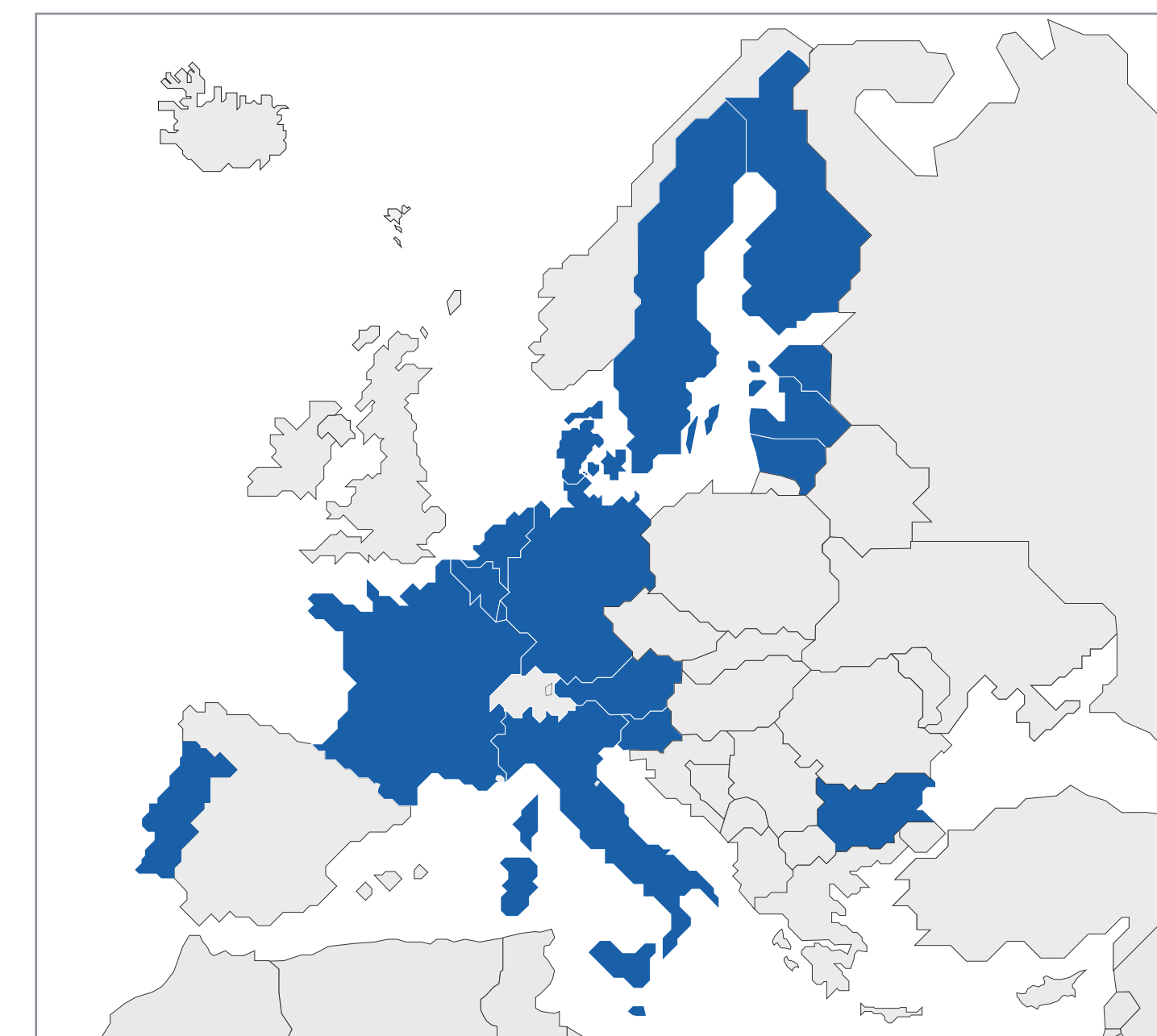
Udržovací poplatky za jednotný patent

–	–	11. rok	€ 1 460
2. rok	€ 35	12. rok	€ 1 775
3. rok	€ 105	13. rok	€ 2 105
4. rok	€ 145	14. rok	€ 2 455
5. rok	€ 315	15. rok	€ 2 830
6. rok	€ 475	16. rok	€ 3 240
7. rok	€ 630	17. rok	€ 3 640
8. rok	€ 815	18. rok	€ 4 055
9. rok	€ 990	19. rok	€ 4 455
10. rok	€ 1 175	20. rok	€ 4 855

– Příplatek za opožděnou platbu udržovacího poplatku = 50 % udržovacího poplatku placeného se zpožděním (čl. 2 odst. 1 bod 2 RFeesUPP).

– Snižování udržovacího poplatku o 15 % v případě prohlášení s licenční nabídkou (Pravidlo 12 UPR, čl. 3 RFeesUPP).

Další informace o nákladech na jednotný patent ve srovnání s rovnocennou ochranou v pouhých čtyřech předních evropských zemích v rámci klasického evropského patentového systému naleznete na [internetových stránkách EPÚ](#).

Jednotný patent má po spuštění nového systému účinek v následujících 17 státech: Belgie, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Slovinsko, Švédsko.

Ačkoli má jednotný patent potenciál vztahovat se na všechny členské státy EU, ochrana je od spuštění nového systému dostupná pro 17 z nich. Další státy by se mohly připojit v budoucnu. Aby měl jednotný patent účinek na jejich území, musí se členské státy EU zapojit do posílené spolupráce (zatím tak učinilo 25 členských států) a ratifikovat Dohodu o Jednotném patentovém soudu (UPCA).

Jednotný patentový soud (Unified Patent Court, UPC): centralizované vymáhání a větší právní jistota

**Centralizované
vymáhání práv
prostřednictvím nového
Jednotného patentového
soudu**

Výrazně se také zjednodušuje soudní vymáhání. Dříve měly výlučnou pravomoc rozhodovat patentové spory národní soudy. Například žaloby na zrušení evropských patentů musely být podávány k národním soudům, ale rozhodnutí každého soudu bylo účinné pouze pro území daného státu. To někdy mohlo znamenat nutnost vést paralelní soudní spory v různých členských státech a výsledná roztříštěnost byla nejen nákladná a velmi složitá pro všechny strany, ale také s sebou nesla riziko protichůdných rozhodnutí na národní úrovni.

Nový Jednotný patentový soud (UPC) zavádí jednotný, specializovaný a účinný rámec pro patentové spory na evropské úrovni. Nadnárodní soud zřízený na základě mezinárodní smlouvy (UPCA) má pravomoc rozhodovat spory, včetně žalob na porušení a zrušení, týkající se jak jednotných patentů, tak klasických evropských patentů (ačkoli v případě těchto patentů budou v přechodném období do 31. května 2030 platit určité výjimky). Specializovaný Jednotný patentový soud je novým účinným fórem pro vymáhání a napadání patentů, které je přínosné jak pro vynálezce, tak pro třetí strany a širokou veřejnost. Majitelé patentů mohou nyní účinněji vymáhat své patenty, zatímco třetí strany a široká veřejnost mohou žádat o zrušení evropských a jednotných patentů v jednom centralizovaném řízení. Tím se ukončí paralelní spory o tentýž patent v různých zemích a soudní spory se tak výrazně zlevní. Jednotný patentový soud navíc zvyšuje právní jistotu tím, že odstraňuje riziko protichůdných rozhodnutí na národní úrovni a harmonizuje judikaturu.

Podpora obchodu a investic

Je známo, že odvětví s nadprůměrným využíváním duševního vlastnictví, zejména patentů, již více přispívají k HDP a zahraničnímu obchodu. Jejich podíl na obchodu a přímých zahraničních investicích mezi zeměmi EU je však stále omezený, což naznačuje nevyužitý potenciál pro vytvoření jednotného trhu EU s technologiemi. Roztříštěnost předchozího evropského patentového systému nepochybně působila na omezení oběhu patentovaných vynálezů mezi zeměmi EU. Většina evropských patentů byla validována pouze v několika členských státech EU, aby se ušetřily náklady na jejich validaci a udržování.

Očekává se, že harmonizace patentové ochrany, kterou přinesl jednotný patent, bude mít pozitivní dopad na obchod a toky přímých zahraničních investic v odvětvích náročných na duševní vlastnictví a technologie. Podle studie, kterou provedl Evropský patentový úřad ve spolupráci s University of Colorado Boulder a London School of Economics, má sjednocení zemí EU na nejlepším stávajícím standardu patentové ochrany potenciál přinést 2% nárůst (14,6 miliardy EUR) v ročním přílivu obchodu a 15% nárůst (1,8 miliardy EUR) v ročním přílivu přímých zahraničních investic do těchto odvětví v EU.

Podle studie může sjednocení zemí EU na nejlepším stávajícím standardu patentové ochrany přinést 2% nárůst ročního přílivu obchodu a 15% nárůst ročního přílivu přímých zahraničních investic.

Široká územní ochrana, kterou jednotný patent nabízí, navíc usnadní přeshraniční přenos technologií a spolupráci mezi evropskými zeměmi. Centrální rejstřík obsahující informace o právním stavu převodů jednotných patentů a licencí – včetně prohlášení o nabídce licence – pomůže vytvořit účinný trh pro převod technologií v zúčastněných členských státech. Trh s technologiemi bude také inkluzivnější: usnadní transfery technologií a spolupráci ve výzkumu se stranami, které se nacházejí v zemích, kde byly evropské patenty dosud jen zřídka validovány. Transfery technologií budou mít nakonec také prospěch ze snížení udržovacích poplatků, kterého mohou využít majitelé patentů, kteří udělují licence.

Vícenásobné výhody pro podniky, zejména malé a střední podniky, začínající podniky a univerzity

Malé a střední podniky a začínající podniky se budou moci lépe rozhodnout, zda a kdy rozšířit své podnikání a vstoupit na nové trhy.

Nový systém jednotného patentu přináší mnoho výhod pro přihlašovatele, zejména pro ty, kteří mají omezené zdroje, jako jsou malé a střední podniky (MSP), začínající podniky a univerzity, na nichž do značné míry závisí budoucnost evropského hospodářství.

Práva duševního vlastnictví hrají klíčovou roli při podpoře těchto malých subjektů při uvádění nových technologií na trh. Umožňují jim těžit z jejich kreativity, vynalézavosti a investic a vytvářejí tak pobídku pro další investice a inovace.

Mnoho malých subjektů, které v minulosti využívaly patenty, se spoléhalo spíše na národní práva. V důsledku toho tyto subjekty často skončily bez účinné ochrany svých vynálezů v Evropě vůbec nebo s ochranou jen ve velmi malém počtu zemí. Systém jednotného patentu odstraňuje byrokratické a finanční překážky, kterým tyto malé subjekty čelí při vstupu se svým vynálezem na trh EU, a umožňuje jim tak lépe konkurovat svým soupeřům. Malé a střední podniky a začínající podniky, které si zaregistrují jednotný patent, se budou moci lépe rozhodnout, zda a kdy rozšířit své podnikání a vstoupit na nové trhy v závislosti na úspěchu výrobku nebo na nových obchodních příležitostech na jiných trzích EU. Jednotný patent poskytuje výzkumným institucím širokou ochranu slibných vynálezů v rané fázi a usnadňuje přeshraniční partnerství a transfery technologií v době, kdy technologie dozrává.

Roztříštěný systém klasického evropského patentu – se všemi jeho složitostmi a možnou potřebou paralelních soudních sporů ve více jurisdikcích – také prakticky znemožňuje malým subjektům efektivně zvládat patentové spory, ať už v roli žalobce nebo žalovaného. Snížení nákladů na soudní řízení před Jednotným patentovým soudem nyní zajišťuje, že přístup ke spravedlnosti a prosazování patentové ochrany již nezávisí na finanční síle.

Kromě toho je pro subjekty s omezenými prostředky zaveden systém kompenzací a snížení poplatků. Fyzické osoby, malé a střední podniky, neziskové organizace, univerzity a veřejné výzkumné organizace, které podají úspěšnou žádost v jiném úředním jazyce EU než v angličtině, francouzštině nebo němčině, mají nárok na paušální náhradu nákladů na překlad ve výši 500 EUR.

Důležitější je, že poplatky u Jednotného patentového soudu byly stanoveny tak, aby byla zajištěna správná rovnováha mezi přiměřeným příspěvkem stran na jejich náklady a zásadou spravedlivého přístupu ke spravedlnosti. Například pravidla týkající se soudních poplatků zahrnují opatření, která zajišťují, že malým a středním podnikům je stanovena snížená sazba pouze ve výši 60 %. Pokud navíc malý nebo střední podnik předloží přiměřené důkazy o tom, že výše požadovaných soudních poplatků ohrožuje jeho ekonomickou existenci, může mu Jednotný patentový soud některé nebo dokonce všechny tyto poplatky vrátit. Aby se riziko soudního sporu ještě více omezilo, může Jednotný patentový soud rovněž stanovit horní hranici úhrady nákladů vítězné straně, pokud by tyto náklady mohly ohrozit ekonomickou existenci strany, která spor prohrála.

Kdy byl nový systém spuštěn?

Nový systém jednotného patentu vstoupil v platnost **1. června 2023**, kdy začal fungovat Jednotný patentový soud.

Vydal a upravil

Evropský patentový úřad

© EPÚ červen 2023

epo.org/unitary

Za obsah zodpovídá:

Ředitelství pro vývoj patentů a laboratoř duševního vlastnictví (D 5.2.1)

a Oddělení jednotného patentu (D 5.3.2.2)

Adresa:

Bob-van-Benthem-Platz 1 | 80469 Mnichov | Německo

Tel.:

+49 89 2399-0

E-mail:

support@epo.org

Tento překlad byl podpořen Úřadem průmyslového vlastnictví ČR.

